

“Затверджую”

Директор ННІ ЛіСПГ

_____ П.І. Лакида
« _____ » _____ 2020 р.

ПРОГРАМА

з дисципліни навчальної практики з дисципліни
«Шкідники і збудники хвороб деревних декоративних рослин» для студентів
за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство»

1. Мета практики

Навчальна практика з дисципліни «Шкідники і збудники хвороб деревних декоративних рослин» є обов'язковим видом занять для підготовки ОКР «Бакалавр». Метою навчальної практики з дисципліни є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами при вивченні теоретичного курсу, практичне застосування набутих знань у виробничих умовах, підготовка до самостійної роботи зі спеціальності.

2. Обсяг і організація роботи

Відповідно до навчального плану для виконання програми літньої практики з дисципліни «Шкідники та збудники хвороб декоративних деревних рослин» відводиться 36 годин. Практика триває шість днів.

Програмою навчальної практики передбачено виконання наступних видів робіт і завдань:

- Ознайомлення з основними збудниками хвороб та шкідниками в декоративному розсаднику, насадженнях і солітерних посадках.
- Обстеження декоративного розсадника на наявність збудників хвороб та шкідників.
- Обстеження рослин закритого ґрунту на наявність збудників хвороб та шкідників, закладка пробних площ в викопкою пробних ям на одиницю площі.
- Закладка пробних площ в молодих деревостанах на предмет виявлення збудників хвороб та личинок пластинчатовусих.
- Виявлення збудників хвороб та шкідників при обстеженні окремих деревних, кущових і квіткових рослин.
- Збір та оформлення гербарних зразків і колекцій комах, підготовка звітів з навчальної практики, залік (на платформі Elearn)

3. Методика проведення практики

3.1. Ентомопатологічні обстеження

Роботи, які виконуються студентами в процесі літньої навчальної практики, проводяться у вигляді лісопатологічних обстежень. Кожен вид лісопатологічних обстежень включає три етапи робіт: підготовчі, польові і камеральні.

При підготовчих роботах необхідно ознайомитися з матеріалами попередніх лісопатологічних обстежень, документів, які характеризують ефективність застосування заходів боротьби зі збудниками хвороб та шкідниками. Велике значення має і попереднє ознайомлення з природно-історичними умовами, особливостями метеорологічних умов попередніх років (наявність посух, надмірних опадів, сильних вітрів, катастрофічних морозів), зміною рівня ґрунтових вод, а також з технікою і якістю виконання попередніх заходів.

Польові роботи здійснюються двома методами - рекогносцирувальним і детальним.

При рекогносцирувальних обстеженнях проводиться візуальний огляд уражених об'єктів. Окрім ступеня ураження відзначається його характер (поодинокий, осередковий) розташування уражених дерев:

а) одиничне, коли уражені дерева зустрічаються окремими екземплярами;

б) групове – при ураженні дерев групами від трьох до десяти екземплярів;

в) осередкове, коли уражених або всихаючих дерев більше десяти або усихання спостерігається на площі до 0,25 га;

г) суцільне, якщо усихання дерев охоплює площу більше 0,25 га.

Відзначається також видовий склад збудників хвороб і шкідників, збираються гербарні зразки уражень, колекції шкідливих комах і плодові тіла дереворуйнівних грибів.

Детальне обстеження супроводжується закладкою пробних площ з взяттям модельних дерев, іноді і розкопкою кореневих систем. Усе це конкретизує матеріали рекогносцирувального обстеження, необхідні для розробки заходів боротьби.

Специфіка й особливості проведення польових робіт змінюються в залежності від об'єктів досліджень.

Камеральні роботи полягають в обробці зібраних польових матеріалів, визначенні площ і інтенсивності ураження, визначення видового складу збудників хвороб і шкідників, обсягу робіт, складанні звіту про виконану роботу тощо. У звіті приводиться видовий склад збудників хвороб і шкідників, вказуються фактори і причини, які спричинили ураження чи пошкодження, а також пропонуються конкретні заходи по боротьбі зі збудниками хвороб і шкідниками та оздоровленню досліджених об'єктів.

3.2. Підготовка і зберігання уражених зразків та плодових тіл дереворуйнівних грибів

Зібрані гербарні зразки уражень розправляють, перекладають папером і витримують до їх повного висихання. Плодові тіла дереворуйнівних грибів сушать на відкритому повітрі під навісом.

Гербарій та плодові тіла доповнюються етикетками і здаються викладачу разом зі звітом з навчальної практики.

4. Зміст проведення практики

4.1. Екскурсія. Загальне ознайомлення з видовим складом збудників хвороб та шкідників в декоративному розсаднику, насадженнях і солітерних посадках. Опрацювання методик проведення обстежень для з'ясування видового складу, розповсюдження та шкодочинності збудників хвороб та шкідників на окремих деревах та в насадженнях.

4.2. Обстеження декоративного розсадника на наявність збудників хвороб та шкідників.

4.3. Обстеження рослин закритого ґрунту на наявність збудників хвороб та шкідників, закладка пробних площ в викопкою пробних ям на одиницю площі.

4.4. Закладка пробних площ в молодих деревостанах на предмет виявлення збудників хвороб та личинок пластинчатовусих.

4.5. Виявлення збудників хвороб та шкідників при обстеженні окремих деревних, кущових і квіткових рослин.

4.6. Збір і підготовка гербарних зразків уражень і плодових тіл дереворуйнівних грибів.

5. Об'єкти практики

Практика з дисципліни «Шкідники та збудники хвороб декоративних рослин» проводиться на території ботанічного саду, тепличного комплексу, декоративного розсадника НУБіП України, території дендропарку та виставкового комплексу.

У зв'язку з карантинними заходами студент (ка) самостійно обирає регіон дослідження.

6. Обладнання та інструменти

Лопати, ножі, морилки, розправилки, лупи 10^x, пінцети, ентомологічні шпильки, похідні сажки для збору живих комах, коробки з ватними матрацками для ватних зборів, гербарні сітки для збору і висушування пошкоджених та уражених листків і хвої, визначники.

7. Форма контролю – залік

8. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

проходження навчальної практики з дисципліни «Шкідники і збудники хвороб деревних декоративних рослин»

№ п/п	Об'єкти практики	Дата, групи
		Зк 2 гр.
1.	Ознайомлення з видовим складом збудників хвороб в насадженнях різного віку, складу, походження, бонітету і повноти.	22.06
2.	Ознайомлення з видовим складом комах в насадженнях різного віку, складу, походження, бонітету і повноти.	23.06
3.	Проведення обстеження 1-3-річних культур на ураження їх патогенними мікроорганізмами..	24.06
4.	Закладка площинок в 3-10-річних культурах для вивчення видового складу хвоє- та листогризучих шкідників.	25.06
5.	Закладання пробних площ для обстеження стиглих та перестійних насаджень на ураження їх дереворуйнівними грибами, „відьминими мітлами”, пухлинами та іншими патогенними організмами.	26.06
6.	Збір плодових тіл грибів. Збір колекцій шкідників. Оформлення звіту, залік.	27.06

9. Керівництво практикою

Керівництво практикою здійснює доцент Пузріна Н.В., асистент Бойко Г.О.

Затверджено на засіданні кафедри лісівництва протоколом № 15 від 14.04. 2020 р.

Завідувач кафедри лісівництва, проф.

А.О. Бондар